

زنان انقلابی در انقلاب مردانه

الهام رضایی

اوقات شاهد مرگ عزیزان و مردانشان نیز بودند که در آن زمان حتی اجازه سوگواری به آنها داده نمی‌شد و در نهایت شهیدانشان مخفیانه و بدون مراسمی به خاک سپرده می‌شدند.

خانم سمیعی، یکی دیگر از آن شیر زنان است که خاطرات بسیاری از آن روزها دارد. وی برای ترسیم و یادآوری آن روزها به توصیف خاطره‌ای که در ذهنش نقش بسته می‌پردازد و می‌گوید: در یکی از آن شب‌هایی که صدای گلوله، سکوت کوچه‌ها را می‌شکست، طبق قرار قبلی با زنان همسایه تصمیم گرفتیم در خانه‌هایمان را نیمه باز بگذاریم تا اگر جان یکی از جوانان محله به‌خاطر تعقیب نظامیان طاغوت و عوامل ساواک به خطر افتاد به‌راحتی به یکی از خانه‌های ما پناه آورد که اتفاقاً همین هم شد و یکی از جوانان که حین نوشتن شعارهای انقلابی بر روی دیوار با نیروهای ساواک مواجه شده بود پس از تعقیب و گریزی نسبتاً طولانی به منزل یکی از همسایگان که پیرزنی شیردل بود، پناه آورد. لحظاتی بعد زمانی که ساواکی‌ها برای یافتن او به در منازل ما آمدند پس از جست‌وجوی بسیار از نبود او در خانه‌های ما سراغ منزل پسرزن رفتند، اما آن پسرزن به حدی جسورانه مقابل ساواکیان ظاهر شد که آنان جرأت ورود به خانه او را نیاقتند و در نهایت دست خالی بازگشتند.

دیلن چنین صحنه‌هایی را با تشویق می‌کرد که بیش از پیش علیه نظام ستمشاهی طاغوت گام برداریم لذا از فردای آن روز بیش‌تر زنان و دختران هم‌پای مردان محله مشغول درست کردن مواد منفجره و نوشتن شعارهای انقلابی بر دیوارها شدند.

وی با تأکید بر نقش فراموش ناشدنی زنان، اتحاد، همدلی و همبستگی مردم اعم از زن و مرد و پیر و جوان را رمز موفقیت و پیروزی انقلاب می‌داند. انقلابی که مادران برای به ثمر نشستن آن از فرزندانشان و زنان از شوهرانشان گذشتند. هر چند نقش آنان در پیروزی انقلاب چندان به چشم نیامد اما حضور زنان و مادرانی که فرزندانشان را بر دوش گرفته بودند و هم‌پای مردان با سردادن شعارهای انقلابی در تظاهرات شرکت می‌کردند، حقیقتی است انکارناپذیر که نباید فراموش شود.

خانم خوش‌لهجه، بانوی دیگری است که به اقتضای سنش، تصویری واضح و روشن از

گفتن از انقلاب و روزهای آتش و خون حماسه در ایام دهه فجر، رسم چند ساله رسانه‌ها شده است و بعد هم حکایت تعطیلی این فصل از تاریخ تا بهمن سال آینده!

شاید نوشتن در چنین فضای تکراری و کلیشه‌ای، بهتر از نوشتن باشد، اما با طرح حضور مردان در صحنه‌های انقلاب و پخش تصاویر مختلف از حماسه آنان در شبکه‌های مختلف تلویزیونی و عدم پرداختن شایسته به حضور زنان و دختران و به عبارت بهتر، نقش خانواده‌ها در انقلاب ضروری می‌نماید که به نقش بانوان بیش‌تر توجه شود.

امام خمینی: که همواره نقش زنان را در انقلاب مورد توجه قرار داده و در عصر استفاده ابزاری از زن در تبلیغات و تجارت، سخن از کرامات آنان به میان می‌آورد، می‌فرمود: «از دامن زن، مرد به مراج می‌رود». و این سخن شیوا در اوج مبارزات و کوران انقلاب معنا می‌یابد. آنجا که زنان، مردها را برای شرکت در تظاهرات، شکستن حکومت نظامی، پخش اعلامیه و حتی مبارزات مسلحانه تشویق می‌کردند.

آری نوشتن از حال و هوای آن روزها، گفت‌وگو با کسانی را می‌طلبد که آن حال و هوا را درک کرده باشند، واقعیت آن روزها را لمس کرده باشند و اکنون در مواجهه با استحاله‌ای که در حال وقوع است درمندان سخن بگویند.

خانم توکلی از این دسته افراد است. وی با بیان این‌که آن روزهای خون و حماسه هیچ‌گاه فراموش نمی‌شوند، می‌گوید: سهم زنان و دختران در پیروزی این انقلاب، کمتر از سهم مردان نبوده است، اگرچه زنان و دختران هم‌پای شوهران، پدران و برادران خویش در فعالیت‌های انقلابی هم‌چون نوشتن شعار علیه نظام ستمشاهی طاغوت یا پخش اعلامیه‌های امام خمینی... و... حضور نداشتند، اما آنان در خانه‌های کوچک و محقر خود نواهای سخنرانی را مخفی و تکثیر می‌کردند، زندانیان فراری را پناه می‌دادند و حتی در شرایط حساس و بحرانی آن زمان، جراحات مجروحان حوادث انقلاب را مداوا می‌نمودند.

وی می‌افزاید: در کنار این امور که بانوان، انجام آنها را نوعی وظیفه تلقی می‌کردند، در پاره‌ای

انقلاب و حال و هوای آن روزها دارد، وی درباره حضور زنان و دختران در تظاهرات و مخالفت آنان با رژیم غاصب پهلوی می‌گوید: فقر و بی‌عدالتی، استبداد رژیم پهلوی و سیاه‌بختی مردم تنها عامل حضور آنها در فعالیت‌های انقلابی، تظاهرات و غیره نبود، بلکه انگیزه و هدف والاتری آنها را به چنین حضوری واداشته بود.

وی می‌افزاید: فضای مسموم، فساد و بی‌بندوباری‌های رایج در آن زمان و القاء الگوهای غربی و نامتعارف باعث شده بود اصالت و هویت زنان و دختران مسلمان ایرانی تحت‌الشعاع این عوامل قرار گیرد، مخصوصاً که چنین مسأله‌ای هر روز رواج و شدت بیش‌تری به‌خود می‌گرفت و نظام فاسد طاغوت برای به ابتذال کشیدن زنان و دختران ایرانی هر روز تدابیر و ترفندهای نوینی را به‌کار می‌بست که نمونه عینی آن تکرار مسأله کشف حجاب به شکل جدیدی بود که اکثر بانوان و مخصوصاً زنان و دختران مسلمان و مذهبی زیر بار آن نمی‌رفتند و سرسختانه بر مسأله حجاب خود پافشاری می‌کردند.

وی خاطرنشان می‌کند: حفظ ارزش‌های اسلامی و باورهای دینی مهم‌ترین عامل حضور بانوان در عرصه‌هایی هم‌چون انقلاب، دفاع مقدس، انتخابات و... بوده که تحت هر شرایطی و حتی در حلقان رژیم پهلوی و فشارهای روانی موجود، فراموش نشده است اما متأسفانه این مهم در شرایط فعلی تحت تأثیر برخی عوامل و تهاجم فرهنگی برخی کشورهای غربی و به اصطلاح متمدن، دستخوش تغییر و تحول گردیده است، چنانچه می‌بینیم برخی بانوان و دختران، خواسته یا ناخواسته به ارزش‌های وجودی خویش پناهده‌اند و حتی به حجاب ظاهری خود که خون هزاران شهید به پای آن ریخته است، اهمیتی ندارند. حال آنکه حفظ همین حجاب و پاسداشت مقام زن، یکی از انگیزه‌های اصلی شکل‌گیری انقلاب شکوهمند ۵۷ بوده است.

انقلابی که فقط در همین دهه مبارک فجر نامی از آن برده می‌شود و نسل بعد انقلاب، تعریف روشن و صحیحی از آن ندارند! گویی قصه حماسی انقلاب هم‌چون نقش زنان، دختران و کودکان آن زمان فراموش شده است و کمتر به چشم می‌آید!